

A. Lyng: Må jeg for det første udtrykke min glæde over, at der siden sidste folketingsssamling er sket den for Grønland betydningfulde begivenhed, at Grønland har fået sin egen minister. Vi forstår det således, at det er en overgangsordning, fordi integreringen af Grønland som en landsdel må have den endelige konsekvens, at de forskellige institutioner i Grønland kommer under de respektive ministerier. Meddelelsen om, at Grønland har fået sin egen minister, blev modtaget med tilfredshed deroppe, og Grønlands landsråd har i den anledning sendt den højtrædede minister hr. Kjærbo en lykønskning. Vi forstår det således, at udnævnelsen af en særlig minister for landsdelen er udtryk for en vilje til endnu mere at effektivisere arbejdet for Grønland.

Dernæst vil jeg gerne have lov til at omtale nogle enkelte spørgsmål, der angår Grønland.

Det blev en ualmindelig kold sommer, den koldeste i mands minde. Ofte var der sne på fjældene og delvis nattefrost. I landbrugsdistriktet Julianehaab var det først meget tørt og derefter koldt og regnfuldt. Græsset har næsten ikke groet, og høhøsten blev kun ca. en trediedel af det normale. Landsrådet har derfor foreslået import af reservefoder til fårene fra Danmark for at forebygge en vanskelig situation, hvis det bliver en streng vinter. Fåreholderne klager over lave priser ved salg til fabrikken ved Narssak, priser, der efter fåreholdernes mening er så lave, at de svækker interessen for det vigtige erhverv. Der er vist ikke megen tilgang til fåreholdererhvervet, og i øjeblikket er der kun een elev på stationen i Julianehaab.

Vi har i år atter haft en alvorlig mæslinge-epidemi i distrikter, der hidtil er gået fri. I år var det Holsteinsborg og Sukkertoppen, der måtte holde for. Når sygdommen er forløbet med få dødsfald, skyldes det bl. a. en energisk indsats fra ministeriets side ved hjælp af ekstra læger og sygeplejersker, ligesom andre distrikter i Grønland i lighed med tidligere har ydet frivillig hjælp til de af sygdommen ramte distrikter.

De senere års epidemier er en påmindelse om, at man med nutidens forbindelser ikke kan holde Grønland isoleret som i tidligere tider, og at det eneste, der er at foretage, er at gøre befolkningen modstandsdygtig

overfor alle de fremtrængende nye legemlige og åndelige sygdomme. Lad mig i denne forbindelse pege på det glædelige i, at polio-vaccinationen nu er fuldført, så at Grønland er blevet det første sted i verden, hvor der er færdigvaccineret mod polio.

Der er efter min og mange andres mening nu større fare ved at forhale udviklingen end ved at fremskynde den. Jeg tager hermed afstand fra de tanker, der tilsyneladende stadig plejes i visse kredse herude, og som er kommet til udtryk i det konservative dagblad „Aarhus Stiftstidende“ den 19. juli i år. I bladets leder stod der bl. a., at der i Grønland er begået en fundamental fejl overfor Grønlands befolkning ved at indføre ubetinget demokrati, som altfor mange grønlændere er for umodne, for uoplyste og for lidt ansvarsbevidste til at deltage i.

Ja, det er selvfølgelig trist, at grønlænderne skulle møde den ny tid så ringe stillet med hensyn til helbred, boliger, oplysning, økonomi og politisk modenhed, men det er det gamle styres egen skyld. Flertallet af grønlænderne mistede tilliden til styret før nyordningen og mener, at kun den ny tid med radikale reformer kan befordre modenhed, oplysning og ansvar. En yderligere udsættelse af nyordningslovene og opretholdelse af det lukkede lands system endnu en årrække ville sikkert have gjort springet endnu større. Nu har vi den fordel, at alting foregår for åbent tæppe. Grønland er ikke mere et lukket land. Fejltagelserne og passiviteten kan ikke mere gemmes, og hvis alt andet skal svigte, har vi denne talerstol at hæve Grønlands røst fra.

Hermed mener jeg ikke, at der intet er at rette deroppe. Det er forståeligt, at i et så stort område som Grønland med flere hundrede embedsmænd kan nissen aldrig hindres i at flytte med ind i det ny hus. Jeg har fra landsrådsmødet, som jeg har overværet i år, og fra mine rejser nu i sommer en del notater, som jeg synes har interesse for folketinget.

Under landsrådsmødet udtalte skoledirektøren for Grønland, at det anlægsprogram, skolevæsenet havde fra 1950, som så meget andet ikke har kunnet overholdes, og at udviklingen i skolen vil gå i stå, hvis vi ikke får flere penge bevilget. Det gælder navnlig Godthaab, hvor alt skolebyggeri er lagt på hylden i de sidste to år; de 200 000 kr., der i år blev bevilget til stedet, blev